

Б 1.006.383

О ПОКАЯНЮ.

УПЛИСТЬ ПАСТИРСКІЙ

Высокопреосвященого

АНДРЕЯ ШЕПТИЦКОГО,

Митрополита Галицкого

до

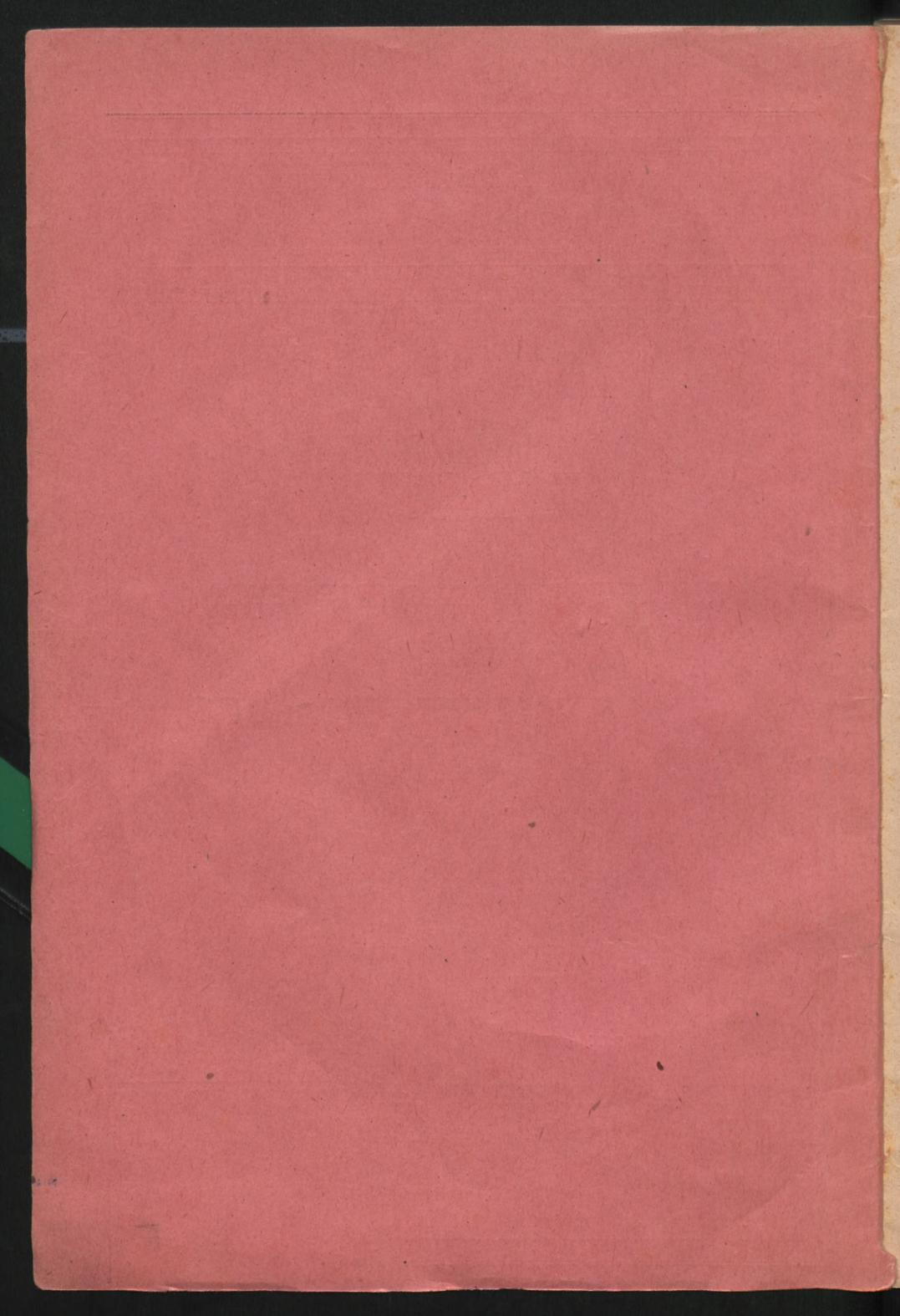
ЗЕРНЫХЪ СВОИХЪ ЕПАРХІЙ.

ПЕЧАТНЯ

ОО. ВАСИЛІЯНЪ

въ Жовквѣ.

О ПОКАЯНИЮ

VII ЛИСТЪ ПАСТИРСКІЙ

Высокопреосвященого

АНДРЕЯ ШЕПТИЦКОГО,

Митрополита Галицкого, Архієпископа Львовского,
Епископа Каменця Подольского

до

ВѢРНЫХЪ СВОИХЪ ЕПАРХІЙ.

ЖОВКВА
ПЕЧАТНЯ ОО. ВАСИЛІЯНЪ
1901.

5 1.006.383

ABESEL
UNIVERSITY OF ROME

1977 K 835/74

АНДРЕЙ ШЕПТИЦКИЙ

Божою милостію и святого Апостольского Римского Престола благословеніємъ
МІТРОПОЛИТЬ ГАЛИЦКІЙ, АРХІЕПІСКОПЪ ЛЬВІВСКІЙ, ЕПІСКОПЪ КАМЕНЕЦЬКІЙ
Вѣрнимъ своихъ Епархій
Благодать и миръ!

Kоли я, мѣсяць тому, першимъ своимъ листомъ пастирскимъ витавъ Васъ, Возлюбленій Братя, я гадкою въ недѣлю рано зайдовъ до кождои хаты, де лишь живете, щобы Васъ въ вашихъ хатахъ словомъ Божимъ привитати и запросити на вѣдправу до церкви. Я такъ свій листъ зачавъ, щобы Вамъ, Братя мои, тымъ способомъ показати, якъ то Слово Боже, не лишає ся въ церкви, але йде и до вашихъ хатъ, вѣдзыває ся до кождои родини и до кождого серця христіанського, щобы въ кождой хвили житя до церкви, до дому Божого, провадити!

Мы тогды всѣ разомъ до церкви ишли — такъ само и въ цѣломъ житю разомъ всѣ мусимо йти до Господа Бога. Я, Вашъ Епископъ, маю Васъ провадити словомъ Божимъ въ цѣломъ житю, а Вы въ цѣломъ житю маєте мене слухати и йти за мною тою дорогою, котрою Васъ до Бога веду.

Тому то й днесъ, на початокъ великого посту, зновъ приходжу до Васъ до хаты; за мене до Васъ иде сей листъ пастирскій зъ словомъ Божимъ, щоби Васъ другій разъ привитати и дещо розповѣсти Вамъ о тѣмъ, чого днесъ помѣжъ Вами шукаю. Але днесъ, то вже не до Васъ всѣхъ иду — а лишенъ декотрихъ зъ помѣжъ Васъ шукаю. Тому добре уважайте, щоби сей зъ Васъ, до котрого слово мое нинѣ вѣдно сить ся, въ серци глубоко вѣдчувъ та порозумѣвъ, що власне о нѣмъ и до него бесѣда.

Днесъ роблю такъ, якъ Іисусъ Христосъ кождому душпастиреви приказує, такъ якъ Вонъ самъ робивъ. Добрый пастирь, каже Іисусъ Христосъ лишає въ дома 99 овецъ, а иде шукати одної овечки, що згинула.

Такъ зробивъ Іисусъ Христосъ, коли зъ неба зйшовъ на сей свѣтъ и ставъ чоловѣкомъ, коли для нашого спасенія лишивъ въ небѣ міліоны св. Ангеловъ, а прийшовъ працювати надъ людьми, що згинули черезъ грѣхи, черезъ котрій вѣдъ Бога вѣдстути.

Такъ само робивъ Іисусъ Христосъ, коли помѣжъ людьми по свѣтѣ ходивъ. Всюда глядавъ за грѣшниками, неначе пастирь за вовцями, що заблукали ся. Такъ зайшовъ Вонъ до хаты Закхея грѣшника.

И менѣ треба такъ робити. Днесъ йду до Васъ зъ тою самою роботою.

Иду я гадкою, тымъ моимъ письмомъ, по мѣстахъ та селахъ: заходжу до кождої хаты, не лишъ до такої, що при дорозѣ стоить, але й до

такои, що десь далеко пôдъ лѣсомъ або десь вы-
соко на полонинѣ стоитъ.

Дѣ лишенъ жиє та бѣдує якась душа хри-
стіяньска, тамъ всюда заходжу и всюда глядаю за
тою овечкою, що згинула. Всюда шукаю тои душѣ
христіяньской, що черезъ грѣхъ вôдпала вôдъ
Господа Бога и Іисусу Христу згинула.

Накликую, завзываю, красненько прошу, та
людей пытаю, де дѣла ся та бѣдна христіяньска
душа? де живе? де пробуває? де менѣ знайти се-
го христіянина, що въ очахъ Господа Бога грѣ-
шникомъ?

Чи вôнъ есть старый, сивый, надъ гробомъ
стоить, а ще зъ молодыхъ лѣтъ має невôдпущеній
грѣхи? Чи вôнъ молодий — а пустый, бавить ся
житемъ — такъ якъ та дитинка яблокомъ? На
грѣхи не уважає, на Бога забуває, о вѣчне спа-
сеніє не дбає?

Чи єго знайду помѣжь людьми, що на селѣ
жиуть, та при землі працюють, чи въ мѣстѣ чи
на ярмарку? Чи помѣжь письменными та учены-
ми? Чи помѣжь тыми, що письма не знають? Чи
помѣжь богатшими? чи помѣжь убожшими?

Не знайду я сеї бѣдної душѣ христіяньской,
якъ сама на м旤й голосъ не обâзве ся и сама въ
серцю не порозумѣє, що она є тою душою, що
Христу запропастила ся, и котрои Христосъ че-
резъ мене шукає. А щобы обâзвавъ ся голосъ
совѣсти въ єй серци и щобы кождый зъ Васъ,
м旤й Братя Возлюбленій, добре порозумѣвъ, чи не
есть зъ тихъ грѣшниковъ: вытолкую Вамъ, че-
резъ що чоловѣкъ вôдъ Бога вôдпадає и якъ до
Бога може вернути.

Що чоловѣка зъ Богомъ вяже.

Коли Господь Богъ чоловѣка на сей свѣтъ пускає, вяже его зъ Собою, якбы якою золотою ниткою, якбы якимъ сильнымъ ланцомъ, що зъ одної стороны, самого Господа Бога въ небѣ тримає ся, а зъ другої стороны душѣ христіянина. Та золота нитка, та звязь свята, що христіянина зъ Богомъ тримає, є въ томъ, що Богъ Всеїшній чоловѣка принимає за Свою дитину, за Свого сына. Чоловѣкови, яко Свому сынови, дає зъ неба ласку свою святу, та всякий Свої дары. А за то домагає ся Богъ вбѣдъ чоловѣка, щоби Єго св. закона въ житю тримавъ ся и нѣколи не робивъ нѣчого такого, що законови Божому противило бы ся.

То дає ся черезъ св. Крещене. Въ нѣмъ власне завязує ся помѣжъ христіяниномъ а Господомъ Богомъ та свята звязь сыновства, що ихъ лучить.

Такъ само, якъ коли газда принимає до своеї хаты якусь сироту и за свою дитину у судѣ її записує, — и до той дитинки такъ каже: „Я тобѣ буду татомъ, а ти будешъ менѣ дитиною. Будь менѣ якъ дитина послушна, а я тобѣ буду теперъ всю давати, чого тобѣ потреба, а колись, то станешъ и моимъ наслѣдникомъ, бо по мнѣ достанешъ цѣлый м旣й маєтокъ.“

Правда, що коли такъ христіянинъ приbere собѣ сироту за дитину, завязує ся помѣжъ сиротою а тымъ прибранымъ вѣтцемъ звязь подобна до сеї, що есть помѣжъ рôднимъ вѣтцемъ а рôдною дитиною.

Такъ само каже Богъ до людей. Беру васъ за свои дѣти, Я буду вамъ отцемъ, а вы будьте моими дѣтьми, слухайте Мене якъ дѣти своего вѣтца, и не робѣть нѣколи того, что Я заказую. Якъ будете Менѣ такъ послушными, а законъ Мой такъ будете заховувати, то Вамъ буду въ житю давати всякий добра и буду вамъ благословити.

Черезъ таке звязує ся свята нитка мѣжъ Богомъ а людьми. Тrimaе ся Бога зъ однои стороны — бо що Богъ обѣцявъ, то и робить, а людей trimaе ся, коли свое робять т. е. коли законъ Божій заховують.

2. Черезъ що перериває ся та нитка сыновства Божого.

Але коли чоловѣкъ закону Божого не заховує, а въ якійсь рѣчи не цѣлкомъ малый переступить розказъ Божій, тата нитка перериває ся.

Черезъ кождый грѣхъ смертельный чоловѣкъ вѣдпадає вѣдъ Господа Бога и перестає бути прибраною дитиною Божою. Бо власне въ грѣхъ чоловѣкъ переступає заповѣдь Божу. Грѣхъ є тоды, коли христіянинъ своимъ лукавымъ сердцемъ не хоче робити такъ, якъ Богъ розказує, и не слухає Г. Бога.

А якъ вже чоловѣкъ не слухає Г. Бога, и не живе такъ, якъ Г. Богъ вѣдъ него вымagaє, то вже и Господь Богъ не уважає его за прибраного сына, и не дає ему тыхъ ласкъ и того благословенія, яке обѣцявъ вѣрнымъ своимъ дѣтямъ.

То такъ мѣжъ Богомъ а людьми троха є, якъ коли чоловѣкъ чоловѣкови щось продає або вынаймає, або який небудь контрактъ зъ нимъ робить. Ось пр. газда продає ґрунтъ сусѣдови. Одень дає ґрунтъ а другій дає грошѣ; якъ хто грошай не хоче дати, то єму и ґрунту не буде. Такъ троха и зъ Господомъ Богомъ. Господъ Богъ дає ласку, та за ласкою вѣчне спасеніє душѣ; а чоловѣкъ дає то, що заповѣди Божій заховує. Не хоче христіянинъ свого дати, то и Богъ свое вѣдбирає.

Мѣжъ Богомъ а людьми есть такъ якбы контрактъ, що его люди мѣжъ собою робять, та лишь мѣжъ тими контрактами є рѣжница, що въ тѣмъ контрактѣ Божіомъ иде о велику рѣчъ, бо о спасеніє вѣчне душѣ; а въ тихъ контрактахъ помѣжъ людьми иде о пустій и малій рѣчи. И зновъ въ тѣмъ є рѣжница, що въ тихъ людскихъ контрактахъ, то менше бѣльше только варгуте то що христіянинъ дає, якъ то що бере; а въ тѣмъ контрактѣ що зъ Господомъ Богомъ, христіянинъ мало що дає, а дуже много бере. Жити посля закону Божого то невелика рѣчъ, а до того и Богъ помогає. Могъ бы Богъ тои цѣлої роботы стереженя домагати ся вѣдь людей и безъ нѣякої заплаты; бо чоловѣкъ створѣнне Боже, до Г. Бога здѣ всѣмъ належить. Якъ бы Богъ того домагавъ ся, то чоловѣкъ мусївъ бы и найтяжшу роботу робити безъ нѣякої заплаты. Тому всѣо що чоловѣкъ въ тѣмъ контрактѣ для Бога робить є мале, и вже по справедливости безъ нѣякого контракту належить ся. Але то що Богъ дає и що обѣцює въ тѣмъ контрактѣ, то дуже велике, и чоловѣ-

кови нѣякимъ способомъ не належить ся. Не може бути большого дару для чоловѣка, якъ коли Богъ Всевышній, Панъ неба и землѣ прибирає его за дитину. А ще больше то, що по смерти христіянина хоче его у себе въ своїмъ Царствѣ небесномъ за дитину гостити. До того кожда ласка, що єї Богъ въ томъ контрактѣ дає, только вартує, що не може тои вартості и породнувати з її всіми іншими добрами.

Якъ бы мы такъ по справедливости хотѣли змѣрити та зважити ласку Божу, хотяй бы найменшу, мы бы переконали ся, що она такъ велика, що самъ Іисусъ Христосъ кровю свою мусѣвъ єї для насъ купити. То значить, що кожда ласка вартує только, коли кровь Іисуса Христа. Та найсвятѣйша кровь, була якбы цѣною, за котру Господь Богъ привернувъ людямъ ласку свою.

Зъ того видите, якій великий нерозумъ того христіянина, що не хоче заповѣдей Божихъ заховувати а черезъ те и зриває святу звязь сыновства Божого, що зъ Богомъ его вязала.

3 Що грѣхъ за любовь приносить?

А коли черезъ грѣхъ збрвана та звязь свята, то вже чоловѣкъ Богови — а Богъ чоловѣкови стає якбы чужимъ и що больше, навѣть ворогомъ. Чоловѣкъ вѣдвертає ся відъ Бога. Переастає бути божою дитиною, а зостає якъ бы невѣльникомъ грѣха. Чоловѣкъ самъ собї паномъ нѣякимъ способомъ не може бути — бо зъ роду рукою Божою сотворений, живе на свѣтѣ на то, щобы Г. Богу

служивъ и законъ Божій заховувавъ, а якъ сего не хоче зробити, то самъ себе вѣдає въ люту паньшину сатаны. Коли грѣшить, сповняє волю та розказы проклятого діявола и ему служить.

А вже перестає мати у Господа Бога надгороду за свою службу. Тратить всяке право до царства небесного. А за то въ замѣну дѣстає надгороду вѣдь того, котрому служить, — вѣдь діявола. Солодку та велику и свѣтлу надгороду дѣтей Божихъ замѣняє собѣ черезъ грѣхъ на горку паньшину діявола, за котрого иде вѣчна погибель въ пеклѣ.

І Богъ зѣ своєї сторони вѣдь христіянина вѣдвертає ся. Перестає благословити ему въ житю. Перестає слухати єго молитви. А мѣсто вѣчного щастя, котре обѣцявъ своимъ дѣтямъ, записує на христіянина пекло. То та сама заплата якъ сеся, що єї давъ ангеламъ, коли вѣдь Него вѣдпали, та противъ Него збунтували ся.

Богъ Всевышній на синівъ своїхъ ласкавый и добрий, а на грѣшниківъ загніїваный.

Якъ собѣ сесе добре розмѣркуєте, то и ясно зрозумѣєте, що трудно може и знайти такого христіянина нерозумного, щоби зѣ власної своєї волї вибирає собѣ паньшину грѣха, мѣсто свѣтлого синіства Божого.

І я такъ думаю, дорогій Мої Братя, що нѣхто зѣ Вась до грѣха нѣколи бы не бравъ ся, якъ бы все добре зновъ та памятавъ, що за грѣхомъ іде. Лишь въ томъ бѣда, що христіянинъ часто сего й не знає. Въ той рѣчи неоденъ якъ бы слѣпий. А до того много христіянъ и сего не знаютъ, за що є грѣхъ.

4. По чомъ грѣхъ познати?

Часомъ люди кажуть, що не можна и поступити безъ грѣха. Всюда у кождой рѣчи, мусить бути грѣхъ. Така бесѣда пуста, бо грѣхъ то въ житю рѣчъ така велика, та такъ страшна, що и здалека, грѣхъ познати лекше, якъ скаженого пса. Треба лишенъ тѣ двѣ рѣчи знасти, о котрихъ теперъ напишу. А то буде за голосъ совѣсти та за законъ Божій. По тыхъ двохъ рѣчахъ дуже легко грѣхъ розпознати. Тожь якъ въ якій рѣчи, хто зъ Васъ тѣ двѣ рѣчи знайде, то найже знає, що за такимъ дѣломъ, якъ бы якій пекольный хвостъ, тягнуться всѣ тѣ страшній наслѣдки, о котрихъ я Вамъ доперва що йно написавъ.

5. Першій знакъ грѣха: голосъ совѣсти.

Перша рѣчъ, по котрой можно грѣхъ познати есть голосъ совѣсти. Въ самомъ серци, въ душѣ, Господь Богъ давъ чоловѣкови такого Божіого учителя, що христіянинови вже на передъ каже въ чѣмъ є грѣхъ, а въ чѣмъ грѣха нема.

Коли христіянинъ до якого грѣха хоче брати ся: чи піаньства, чи до крадежи, чи до бійки и сварнѣ, чи до проклонівъ, чи до якого суевѣря, вѣдзыває ся въ серци его сей Божій голосъ совѣсти, а тихо въ серединѣ каже: „Се грѣхъ! сего не можна робити.“

Зъ одної стороны до грѣха тягне тай кортить и лукаве серце чоловѣка, часомъ и діявольска покусаabo и недобрый чоловѣкъ. То всьо представляє грѣхъ за щось доброго и милого.

А часомъ такъ розумъ перекрутить христіянина, що справдѣ такъ думає, а самимъ грѣхомъ тѣшитъ ся, якъ бы не знати чимъ добрымъ.

Але зъ другои стороны, вѣдзыває ся въ серци голось совѣсти, и перестерѣгає що се грѣхъ, а за грѣхомъ иде кара.

Христіянинъ въ серединѣ стоить мѣжъ тими обома голосами, та своимъ розумомъ и волею выбирає що хоче, але вже добре знає, за що є грѣхъ. Якъ не послухає Божого голосу — совѣсти, то певно має грѣхъ, а за грѣхъ належить ся ему и кара.

6. Другій знакъ грѣха — Законъ Божій.

Сей голось совѣсти, може однакъ часомъ и помилити ся. Якъ за нимъ христіянинъ иде, то и не помилить ся. Хто робить тякъ, якъ ему сердце каже, той грѣха нѣколи не має. Але сердце могло бы легко помилити ся, якъ бы христіянинъ не зnavъ добре закону Божого. Законъ Божій — то друга рѣчъ, по котрой можна познати грѣхъ.

Якъ розумъ видить, що яке дѣло есть противне законови Божому, то вже певный знакъ, що таке дѣло є грѣхомъ. Длятого мусить христіянинъ добре знати цѣлый законъ Божій, щобы розпознавъ за що є грѣхъ, а за що грѣха нема.

Буває такъ помѣжъ людьми, що за всѣлякі рѣчи дурні та пусті кажутъ люди: „Не годить ся робити, бо грѣхъ.“ Нпр. Не годить ся въ недѣлю ватру класти, або варити ъсти, не годить ся въ пятницю золити, по заходѣ сонця смѣте выкидати, и таке инше.

Якъ христіянинъ не знає, що сего всього въ законѣ Божомъ нема, а таке робить противъ голосу совѣсти, буде мати за се грѣхъ. Не для того, що не годить ся таке робити, бо то бесѣда пуста, але для того, що не послухавъ голосу совѣсти. Мѣркувавъ собѣ, що буде грѣхъ, а таки зробивъ.

Христіянинъ, що добре знає законъ Божій, той знає, що законъ Божій за такій пустій рѣчи не говорити, то знає, що въ томъ грѣха нема.

Коли въ якомъ дѣлѣ совѣсть христіянинови скаже, що се грѣхъ, то сего голосу совѣсти мусить слухати, а кромъ того, мусить знати добре законъ Божій, щобы після того закона розумомъ своимъ розбирати — чи що є грѣхомъ, чи що є противне законови Божому чи нѣ. То не тяжка робота, бо законъ Божій короткій и ясний. Десять заповѣдей Божихъ и вже конецъ. Всьо інше, що є въ науцѣ Божій за обовязки христіянина, то лише обясняє та толкує ті заповѣди Божії.

Коли такъ кождый грѣхъ и самою совѣстю чоловѣка и закономъ Божимъ назначений якъ та рѣчъ страшна, що смерть душѣ христіянинови приносить, то и не тяжко грѣха въ житю устеречи ся. Цѣлесѣнька наука Божа и цѣла вѣра Іисуса Христа, ту одну має цѣль, щобы христіянина передъ грѣхомъ устеречи и выратувати его, якъ въ грѣхъ впавъ.

7. Хто вѣдповѣвъ вѣдь Бога.

Теперь, Братья мои милѣй, Вамъ вже и ясно, кого я тымъ листомъ шукаю и кождый зъ себѣ

може познати, чи єсть зъ тыхъ, що вѣдъ Госпо-
да Бога вѣдпали, и наразили ся на Єго гнѣвъ
страшный чи нѣ.

Першій, що вѣдъ Господа Бога найбѣльше
вѣдпали и найбѣльше збрвали звязь, котра зъ
Нимъ ихъ вязала, то тѣ, що тяжкимъ грѣхомъ
противъ вѣры вѣдпали вѣдъ вѣры христіянської.

8. Черезъ грѣхъ противъ вѣри.

Богъ въ науцѣ І. Христа давъ намъ лю-
дямъ обявлене свое святе зъ неба. Черезъ Сына
Свого Єдинородного Іисуса Христа, котрого при-
славъ до настѣ для нашого спасенія, научивъ насъ
о всякихъ рѣчахъ, котрихъ намъ потреба, щобы
по смерти до Господа Бога до неба дѣстати ся.

Мы люди, маємо взглядомъ Господа Бога
святый обовязокъ, ту науку Іисуса Христа за
правдиву приняти. Хтобы за правду не принимавъ
всього того, що Іисусъ Христосъ сказавъ, тяжко
бы ображавъ Господа Бога и Іисуса Христа. Коли Іисусъ Христосъ щось казавъ, то мусить
бути правдиве. Якъ бы хто уважавъ собѣ, що
се не правдиве, то робивъ бы такъ, якъ бы то
Іисусъ Христосъ ложь приписувавъ та брехню.
А се вже и для чоловѣка булобы образою. Якъ
бы кому зъ Васъ чесній чоловѣкъ сказавъ щось,
а хто зъ Васъ ему вѣдовѣвъ; „се неправда,“
то певно образивъ бы его такою бесѣдою; якажъ
доперва образа, сказати або и подумати, що
самъ Іисусъ Христосъ неправду сказавъ. Якъ
неправду сказавъ, то вже не святый, не Синъ
Божій — а лишь простий чоловѣкъ, що іншихъ

дуривъ, ставляючи себе за Бога. А якъ Вонъ не Богъ, то пусте цѣле спасеніе, яке намъ принѣсъ и пуста ласка Божа, котру намъ кровію Свою купивъ.

Дивѣтъ ся! Колько то безбожностей мѣстить ся въ такої однѣй пустой бесѣдѣ — або и дурнѣй гадцѣ, котру христіянинъ до серца своего прииме. „Може пекла нема“ короткое слово — а страшный грѣхъ, бо черезъ то слово, вѣдкидає ся вѣру въ науку І. Христа. Іисусъ Христосъ много разъ казавъ що є пекло — кто гадає що може такъ не есть — то такъ робить, якъ бы казавъ, що Іисусъ Христосъ може и неправду учивъ.

Якъ бы знайшовъ ся помѣжъ Вами нещасливый христіянинъ, що такою бесѣдою або гадкою согрѣшивъ противъ вѣры святої, най знає, що вонъ першій есть зъ тихъ грѣшниківъ, що вѣдвали и которыхъ Богъ до покаяня кличе.

9. Черезъ святоокрадску словѣдь.

А дальше може помѣжъ Вами знайдутъ ся и такій грѣшники, котрій вѣдь давна ще мають на душѣ якійсь грѣхъ неспокутованый. Може знайде ся якійсь чоловѣкъ, котрому вже недовгѣ жите у Бога записане, а кстрый ще зъ вѣку по щирости не высповѣдавъ ся. За молоду може, хлопчикомъ на пасовиску, або въ пустой забавѣ, або пѣснею нечемною Бога образивъ. Вѣдъ того часу може сповѣдавъ ся колька або кольканай-цять разомъ. Але що зъ тихъ всѣхъ его сповѣдей, коли може анѣ одна зъ нихъ грѣхъ не вѣдпостила. Якъ сего грѣха зъ молодого вѣку щиро

не вызнавъ при першой сповѣди, бо встыдавъ ся або боявъ ся вѣтца духовнаго, то може всѣ сповѣди цѣлого его житя не лишь грѣха не вѣдпустили, але кожда эъ нихъ, новый, страшный грѣхъ на душу стягала. Бо уважайте! Якъ при першой сповѣди грѣхъ затаивъ, то тяжко согрѣшивъ. Се есть страшный грѣхъ святокрадства нещиро сповѣдати ся. При другой сповѣди мусѣвъ вызнати сей грѣхъ фальшивои сповѣди и сей грѣхъ, шо его затаивъ, и до того ще всѣ тамтѣ грѣхи, шо ихъ вызнавъ въ той недоброй сповѣди. Они такъ само ще не вѣдпущеній, бо така сповѣдь не добра, шо передъ Господомъ Богомъ лишь за грѣхъ рахуєсь, нѣкимъ способомъ ласки Божой аиѣ вѣдпущенія грѣховъ дати не може.

Якже въ той другой сповѣди того всѣго не высловѣдавъ ся, то и она, передъ Богомъ святокрадска, грѣха не вѣдпустила. Новый грѣхъ прибавъ собѣ черезъ таку сповѣдь христіянинъ. А въ третой зновъ такъ само и въ четвертой зновъ. И такъ эъ ряду въ кождой сповѣди приростає христіянинови до тамтыхъ всѣхъ, шо мавъ, щоразъ новый грѣхъ святокрадской нещирои сповѣди. Такъ довго, ажъ не высловѣдає ся по щирости зѣ всѣго того, шо закрывавъ и эъ тыхъ всѣхъ сповѣдей и до теперь эъ кождого Причастія, шо его приимавъ и еще эъ всѣхъ грѣховъ, эъ котрыхъ высловѣдавъ ся въ такихъ недобрыхъ сповѣдяхъ.

Якійже страшный тягарь грѣховъ назбираєсь на душѣ христіянина черезъ той стыдъ, шо ему не дас по щирости сповѣдати ся.

Тожь передовсѣмъ, если є помѣжъ Вами такій грѣшникъ, то до него осѣбно звертаю ся и дуже щиренько прошу его та взыгаю, чтобы принайменше вже сего року — тѣ давнїй, не добрї свои сповѣди поправивъ. Най не боить ся, чтобы отець духовный въ сповѣди сваривъ або ганьбивъ — бо кождый священникъ въ сповѣди заступає Наймилосерднѣйшого Бога — котрий чекає на навѣрененїе грѣшника и все готовъ ему грѣхи вѣдпустити, якъ лишь грѣшникъ до него наверне ся въ щирой сповѣди. Най пригадає собѣ страшну кару Божу — страшный огонь въ пеклѣ, котрий за такой грѣхи ему належить ся. Най пригадає собѣ и смерть чоряу, котра зъ кождымъ днемъ зближає ся и прииде, може власне въ такомъ часѣ коли найменше приготовленыи и найменше буде думати о нѣй. Може и не за довго прииде. Може тебе, брате мой милый, несподѣвано заскочити и поставити передъ судъ Божій передъ твоимъ покаянемъ. Що вѣдповѣшь Господу Богу, якъ вѣдъ Тебе зажадає справы зъ цѣлого твого житя? Якъ закине тобѣ, щось такъ змарнувавъ найкрасшій Его ласки и дары? Поки часть — послухай голосу Божого, котрий тебе до покаяння и до поправы кличе — наверни ся до Бога цѣлымъ серцемъ твоимъ и поправъ свое жите.

10. Черезъ залишене Службы Божои въ недѣль и свята.

Знайде ся помѣжъ Вами може и неодинъ такій, що за грѣхъ собѣ не уважає опустити въ недѣлю або свята Службу Божу, хотяй вы-

разно Господь Богъ въ законѣ своимъ приказавъ день святый святити, а Церковь, толкуючи законъ Божій, приказує християнамъ въ недѣлю и свята бути на Службѣ Божої и науки духовної побожно слухати.

Опустити таку Службу Божу, есть залишити великій обовязокъ взглядомъ Господа Бога.

Якъ християнинъ до церкви ити не годень, бо не здукає або хорый, або якъ не має въ що одягнути ся, то и выстарчить въ хатѣ помолити ся. Богъ не домагає ся нѣколи вѣдь чоловѣка того, чого не може зробити. Але якъ християнинъ здоровъ и може до церкви пойти, а зъ недбальства або зъ лѣнивства не пойде, то черезъ таке одно залишене своего обовязку, має тяжкій грѣхъ, и тратить ласку Божу. И не дивота, що Господь Богъ вимагає вѣдь людей такъ стислого сповнення ихъ обовязківъ. Богъ більшимъ паномъ на небѣ и землі, якъ всѣ королї и цѣсарі цѣлого свѣта. А Вы самій найлѣпше знаете, яка стисла та остра служба цѣсарска у войску, або и сей послухъ, когрого домагають ся всяки іншій власти на свѣтѣ. Правда, зле вийшовъ бы християнинъ, который бы вѣдь цѣсарской службы хотѣвъ втеchi, або въ судѣ не ставивъ ся, коли его завѣзвуть. Якъ такъ важна служба цѣсарска, то о сколько важнѣша єще Служба Божа, на которую Богъ казавъ всѣмъ християнамъ ставляти ся въ недѣлю и свята рано.

А и Вы, що въ недѣлю и свята идете до церкви, але мѣсто Богу щирымъ серцемъ помолити ся, поза церквою зъ іншими розмавляєте, або и въ церквѣ говорите та всякими пустыми

гадками забавляете ся, рахуйте собѣ таке за грѣхъ. Господь Богъ взыває христіянъ до церкви не на те, щобы розмавляли або розглядали ся, але на те, щобы выслушали цѣлої вѣдправы. Коли въ церквѣ священникъ Службу Божу править, то разомъ зъ нимъ всѣ люди въ церквѣ мають Господа Богу Всешишньому жертву приносити.

Належить ся Господу Богу вѣдъ всѣхъ людей жертва, якъ бы яка данина або податокъ на знакъ, що чоловѣкъ признає ся до Господа Бога, и хоче Єму вѣрно служити. Давно, въ старомъ Законѣ, приносили люди жертвы зѣ своего маєтку, та зъ овочѣвъ землѣ, щобы Господу Богу тымъ способомъ честь вѣддати, Єму за всѣ ласки дякувати, за грѣхи Єго перепрашати, та просити Єго о всѣ потрѣбній ласки та дары. Тамтѣ всѣ жертви, якъ н. пр. коли Богови давали въ жертву збожжа, овочѣвъ або яке теля або вѣвцю, всѣ були за малій для Господа Бога, и недостойній таکъ великого Пана. Доперва Іисусъ Христосъ принѣсъ Господу Богу жертву зѣ своего житя, коли добровольно смерть принявъ. Та жертва була вже таکъ совершенна, що Господу Богу правдиву честь принесла и выпросила для всѣхъ людей ласку Божу.

Іисусъ Христосъ хотѣвъ и намъ лишити спосѣбъ Г. Богу славу приносити. Лишивъ намъ жертву; та жертва, котра у насъ Службою Божою называє ся, полягає на томъ, що жертва смерти Христової вѣдновляє ся на нашихъ престолахъ только развѣ, колько священникъ при престолѣ Службу Божу вѣдправляє, и святыми словами Христовыми освящає святій дары, хлѣбъ

и вино, въ найсвятѣйше тѣло, и найсвятѣйшу кровь Іисуса Христа. Коли священникъ се робить, мають всѣ присутні христіяне разомъ зъ нимъ Господу Богу молити ся, и такъ побожно стояти въ церкви, якъ коли бы були на самой горѣ Голгофѣ, тоды, коли Іисусъ Христосъ на хрестѣ за насъ умиравъ.

11. Черезъ тяжку роботу въ недѣлю.

И се собѣ за грѣхъ рахуйте, мои милій Братя, коли хто зъ Васъ въ недѣлю або свято тяжку роботу робить, бо день святий має бути цѣлый Господу Богу посвященый, а не має обернати ся на роботу.

12. Черезъ грѣхъ ненависти, незгоды.

И такій христіяне черезъ грѣхъ вѣдвали вѣдѣ Господа Бога, котрій въ ненависти та незгодѣ и проклонахъ зъ іншими жиуть, и всякий кривды имъ роблять, чи то черезъ побите на здоровлю, чи черезъ всяки ошуканьства та крадежи на маєтку, чи зновъ черезъ клевету та обмову на славѣ. Хто тяжко якимъ небудь способомъ скривдивъ своего близнього, той тымсамъ тяжко образивъ Г. Бога, бо скривдивъ того, котрого Богъ якъ дитину свою любить, и за котрого Іисусъ Христосъ кровь свою пролявъ.

Іисусъ Христосъ вѣсь, що хто близньому зробивъ, чи добре чи зло, вѣсь рахує такъ якъ бы Єму самому се зробивъ.

13. Черезъ нечистій грѣхи.

Ще гѣршимъ способомъ чоловѣкъ перетинає звязь святу що его зъ Богомъ лучить а то черезъ всяки грѣхи, що противлять ся шестої заповѣди Божої.

Въ тѣмъ грѣсѣ кожда рѣчъ хотяйбы и ма-лою выдавала ся, є грѣхомъ тяжкимъ. Не лишь дѣла, але кожда погана бесѣда и кождый нечес-мный поглядь и пѣсня, а навѣсть и погана гадка, котру христіянинъ до своего серця прийме. Тожъ о тѣмъ грѣсѣ найбѣльше треба христіянинови всѣо сказать въ сповѣди святой якъ було, и нѣ-чого не закривати въ серци.

Иншій грѣхъ бѣльшій по вѣнчаню грѣшити, бо у такомъ грѣсѣ есть и присяга зломана и пе-реступлена шеста заповѣдь Божа. А якъ зъ обохъ сторонъ мають присягу, то ажъ двѣ присяги на разъ ломлять.

Гѣршій грѣхъ зъ близкимъ своимъ. А суть и такій грѣхи, що такій страшний и великий, що не годенъ ихъ и высказати.

14. Грѣхи задержани.

Вы самій знаете, Брата мои милій, що суть и такій грѣхи, вѣдь которыхъ не кождый священ-никъ може дати розрѣщене. Такому чоловѣкови, що такого грѣха допустивъ ся, треба бы хиба до Львова до мене приѣзджати до сповѣди свя-тої, або писати, щобы я якому священникови власть на сесе давъ.

Такій то вже въ цѣлой св. Церкви звычай, що Епископъ застерѣгас собѣ що найбѣльший грѣ-хи, а то не для того, щобы людей карати, але

на то, щоби ихъ вѣдстражити вѣдь сихъ грѣховъ, бо хиба вже дурный або безбожный возыме на себе грѣхъ такій, о котрому знає, що не легко може дѣстати розрѣшеня.

А зъ тыхъ грѣховъ нечистыхъ есть ажъ три гатунки такій поганій, що въ нашої Епархії застереженій Епископови.

Тому то въ шестої заповѣди мусить христіянинъ все сказати, що лишь памятає.

Такъ якъ у серци бувъ грѣхъ, такъ най буде и на устахъ въ сповѣди.

Одного не смѣєшь сказати, а то имя того, зъ котримъ хто грѣшивъ, бо то до грѣха не належить.

15. Черезъ піяньства.

А еще іншимъ способомъ христіянинъ може вѣдь Бога вѣдпости и стати невѣльникомъ діявола — а то черезъ піяньство. Тымъ способомъ найбѣльше людей вѣдструпає вѣдь Господа Бога такъ далеко, що часто трудно вже и вернути.

Треба ласки Божої, чуда, щоби такого грѣшника привернути до Бога. За піяньствомъ йдуть всякий іншій грѣхи — обжирство, лѣнивство, бійка, крадежки, сварня, всяка нечистота. Зъ тыхъ грѣховъ трудно піднести ся, бо піяньство христіянинови розумъ вѣдбирає.

Кождый зъ Васъ се добре познає по піяку, якъ то и розумный христіянинъ якъ упе ся, дурнѣйшій вѣдь дитини, а часомъ и дурнѣйшій вѣдь худобы.

Якже не має бути страшнимъ грѣхомъ передъ Г. Богомъ, якъ же не має страшної кары

на христіянина стягнути, такъ заливати розумъ,
душу та совѣсть.

Выстарчить разъ упiti ся, щобы передъ
Господомъ Богомъ вже бути піякомъ, хотяй бы
такого піяка люде и за тверезого уважали.

16. Боженемъ ся и клятьбою.

Кленутъ люди, проклинаютъ, и часомъ самій
не розумѣютъ, яка то страшна рѣчъ клятьба. Хто
клene, то якъ разъ такъ, якъ бы злого желавъ,
смерти, хоробы, нещастя або чого тамъ. И во-
рогови найлютѣйшому не годить ся злого бажати
и се есть тяжкимъ грѣхомъ.

Уважайтежь, мои милій Брата, якій буде
грѣхъ, коли христіянинъ не ворогови а жѣнцѣ, дѣ-
тямъ клене. Знайде ся и така матерь, що не боить
ся и не встыдає ся свою дитину заклясти. Якъ
таке робить въ дурної головы, то може бути,
що Господь Богъ за тяжкій грѣхъ сего не по-
рахує; але хто вже знає, що то есть проклина-
ти, то вже сего не смѣє робити.

Таке саме можбы сказать и за божене ся.
Бо и се грѣхъ, якъ лишь христіянинъ знає що
робить. Божити ся, то есть Господа Бога брати за
свѣдка. Якъ йде о рѣчъ велику передъ судомъ,
то нема грѣха присягати по справедливости на
правду. Але для пустои рѣчи и марнои, та хот-
тяйбы и на правду, то всежъ не годить ся Бога
на свѣдка взвывать. А щожъ доперва, коли на
брехню христіянинъ присягає або лишь божити ся.

Въ томъ ажъ два грѣхи: за брехню одень,
а за божене ся другій.

Якъ бы я, мои милій Братья, хотѣвъ скрѣзъ помѣжъ Вами вышукати тыхъ, що черезъ грѣхи смертельній стратили ласку у Господа Бога, то я мусѣвъ бы еще довго шукати и довго оповѣдати за всякий способы, якими христіянинъ може Господа Бога образити. Але вже думаю, що кождый зъ Васъ, що сей листъ мой читає, або послухавъ якъ іншій его читає, вже взглянувъ въ свое серце и въ нѣмъ знайшовъ тѣ грѣхи, котрими Бога образивъ. А коли такъ голосъ совѣсти въ серци ободзвавъ ся, и кождый зъ Васъ передъ Г. Богомъ признавъ ся що есть грѣшникъ, то вже такъ есть, якъ бы Іисусъ Христосъ добрий пастирь бувъ знайшовъ овечку, що Єму згибла.

Разомъ зъ голосомъ совѣсти, та зъ тымъ словомъ Божимъ, що его Вамъ пишу, въ серци кождого зъ Васъ вѣдозвала ся и ласка Божа, котра Васъ кличе и запрошує до щирого покаяння.

Часть великого посту, дорогий мои Братья, есть часомъ покаяння. Церковь свята приписує, щоби въ томъ часѣ всѣхъ христіяни не лише грѣшники але и праведній, бо и тѣ мають передъ Богомъ зъ чого каляти ся, пойшли до сповѣди, а въ нѣй збули ся всѣхъ грѣховъ, и до ласки Божої до Господа Бога повернули.

И Вы всѣ не задовго будете сповѣдати ся, тому то, щоби Вамъ въ томъ дѣлѣ помочи, и щоби помѣжъ Вами не знайшовъ ся анѣ одинъ таکій, щоби зло высповѣдавъ ся, пишу до Васъ сей листъ и завзываю Васъ всѣхъ словами Іисуса Христа „покайте ся“.

Согрѣшилисте всѣ. Одній бѣльшими а другіи
меншими грѣхами, але може и нема такого мѣжъ
Вами, котрыибы не мавъ якого грѣха. Вы согрѣ-
шили и чрезъ то неласку и гнѣвъ Божій на се-
бе стягнули. Е може не одинъ такій, котрому
лишь невелика кара належить ся, але може знай-
де ся и неодинъ такій, котрый заслуживъ собѣ
на вѣчный огонь въ пеклѣ. Богъ загнѣваный вѣд-
вернувъ ся вѣдъ Васъ, и благословеніе свое Вамъ
вѣдобравъ. Чорна хмара гнѣву Божаго станула
надъ неоднымъ эъ Васъ, надъ неодною може ха-
тою, надъ неодною родиною, може надъ неоднимъ
селомъ. Ся хмара повна громовъ та лискалиць,
не допускає теплыхъ промѣнѣвъ сонця, ласки Бо-
жой, просвѣтити Васъ и загрѣти сердца вашія не-
супокойнѣ; и жите сумне, бо якже широ весели-
ти ся, якже горко не плакати, коли кто стра-
шный гнѣвъ Божій надъ собою чує, и може со-
бѣ думати, що підъ ногами пропасть кары роз-
тврта, готова его поглотити.

Якъ я бувъ въ горахъ въ однѣмъ мѣсци надъ
рѣкою Черемошомъ, то видѣвъ хаты, що сто-
яли на такомъ ґрунтѣ, котрый самъ вѣдъ себе
усувавъ ся. Якъ ґрунтъ усуває ся, то и хата
въ части валила ся. Якъ Вамъ выдає ся, чи може
супокойно жити та мешкати въ такої хатѣ, що
валить ся, и на такомъ ґрунтѣ, що гдесь у про-
пасть усуває ся? Правда, нѣхто не годенъ такъ
жити, все боявбы ся смерти. А якже може хри-
стянинъ супокойно жити, та еще до того и тѣ-
шили ся та веселитися, коли надъ нимъ надъ го-
ловою хата валить ся, бо непевна така хата, що
не опирає ся на благословенію, на ласцѣ Божій.

Якже супокойно може жити той, хто не знає чи грунтъ підъ ногами не усуне ся. Той свѣтъ цѣлый прецѣнь въ руцѣ Божої стоить, и якъ бы Богъ розгнѣваний цѣлкомъ хотѣвъ відъ христіянина усунути ся, то бы еще горше зъ чоловѣкомъ стало ся, якъ коли бы грунтъ підъ ногами усувавъ ся.

Тожъ и Вы несупокойній єсьте, коли собѣ пригадаєте кару Божу що Васъ чекає; серця мусить стиснути ся страхомъ, и совѣсть гризе, и несупокойно христіянинъ передъ себе дивить ся, бо не знає, чи Богъ прогнѣваний легко відпустить грѣхъ и ласку свою верне. Грѣхъ, мои милій Братя, то подобный до страшної хоробы, котра такъ довго кровь псує и грозить небезнеченьствомъ житя — якъ довго єй черезъ лѣкарство цѣлкомъ зъ тѣла не выкине. А єй такій хоробы що ихъ зъ верха не дуже знати. Кажуть, що якъ песь скаженій христіянина вкусить, то часомъ рана загоить ся и чоловѣкъ видає ся цѣлкомъ здоровъ. Але ѿдь лишила ся въ крови. Часомъ и по 9-ти лѣтахъ вийде на верхъ и христіянинъ якъ песь казить ся.

Грѣхъ кождый подобный до такого вкушения скаженого пса, зъ котрого ѿдь въ кровь входить. Неразъ по грѣхѣ христіянинъ анѣ не думає о томъ, що зробивъ — а часомъ зъ того и тѣшить ся. Але зъ грѣха перейшла въ его кровь, въ его душу страшна трутina, котрои вонъ зъ початку и не познає. По лѣтахъ доперва відбѣєсь неблагословеніемъ та карою Божою.

Щобъ Вы еще лѣпше порозумѣли, яка то страшна трутina є грѣхъ смертельний, то опо-

вѣмъ Вамъ, що за грѣхомъ вѣйшло помѣжъ людей — якъ першій разъ на свѣтѣ грѣхъ показавъ ся.

Коли Богъ сотворивъ чоловѣка и пустивъ его на свѣтѣ, давъ єму всякий добра, якихъ лишь мÔгъ собѣ бажати: поставивъ его въ раю радости, а щобы досвѣдити, чи чоловѣкъ буде вѣрный та послушный, приказавъ ему зѣ одного дерева яблока не ъсти. Рѣчъ выдавала ся мала — бо ъєси або не ъсти яблокъ зѣ якого дерева се рѣчъ пуста — але не есть рѣчею пустою слухати або не слухати Господа Бога. Се рѣчъ дуже важна и велика. Не послухати Господа Бога, се рѣчъ дуже небезпечна и страшна.

Забувъ на се першій чоловѣкъ Адамъ — давъ ся скусити и зъївъ яблоко зѣ заказаного дерева.

По томъ грѣсѣ Богъ такъ покаравъ, що и вонъ вмеръ и всѣ его дѣти черезъ него стратили той даръ, котрый зѣ ласки Божої мавъ Адамъ для себе и всѣхъ своихъ потомкѡвъ, що не мали умирати. Черезъ грѣхъ увѣйшла помѣжъ людей смерть а разомъ зѣ нею увѣйшли всѣ хоробы, бѣда, нужда, та всѣ терпѣння и нещастя, якихъ есть только помѣжъ нами. То все, такъ якъ та ъдь, вѣйшло въ нашу кровь. Минуло только тысяча лѣтъ — а все та ъдь першого грѣха зѣ роду въ рôдъ переходить, и всѣмъ людямъ приносить смерть, хоробы та всякий нещастя.

Та ъдь грѣха не лишенъ псує нашу кровь и смерть тѣла намъ приносить, але переходить и на душу, и зѣ чоловѣка кожного робить сына гнѣву Божого. Адамъ, не лишь свою ласку стра-

тивъ черезъ грѣхъ, але и нашу ласку стра-
тивъ, бо зъ него ласка Божа мала на насъ
всѣхъ перейти, такъ якъ въ спадщинѣ маєтокъ,
зъ вѣтця на дѣти переходить.

Та недобра крѣвъ, которую маємъ вѣдь не-
го, псує наші душѣ, що мы черезъ то родимо ся
и дурнѣйши и горші. Нашъ розумъ притемненій
легко дуже милить ся, а воля слаба має якусь
недобру наклонність до всякого грѣха.

Видите, коли то зла одень грѣхъ за со-
бою приносить.

Вгляньте же теперь, Брата мои милі, въ свои
серца и въ тихъ серцяхъ пошукайте грѣховъ,
котрими Вы Бога образили, запытайте себе са-
мыхъ, яка кара Вамъ належить ся за ваше жите.
А коли знайдешъ мбѣ Брата въ серци своїмъ грѣ-
хи еще не спокутованій, то бой ся кары Божої,
бой ся смерти вѣчної и зроби що можешьъ, щобы
грѣха позбути ся, та вернути до здоровля душѣ.

Дякуй Господу Богу, що не давъ тобѣ въ
тихъ грѣхахъ вмерти и що знайшовъ для тебе
лѣкарство, котре може очистити твою душу и вер-
нути тобѣ то всьо, що черезъ грѣхъ ты стративъ.

Іисусъ Христосъ прийшовъ зъ неба на сей
свѣтъ, щобы грѣшниківъ ратувати та спаси
и принесъ зъ неба святий лѣкъ на ту страшну
хоробу душѣ — на грѣхъ.

И для тебе Бонъ прийшовъ и для тебе має
сей лѣкъ святий.

Тымъ лѣкомъ святымъ есть свята Тайна по-
каянія — Сповѣдь свята.

Въ Сповѣди можешьъ черезъ щирый жаль
оскарженія ся зъ своихъ грѣховъ и черезъ розрѣ-

шене, котре священникъ тобѣ дастъ, вернути до ласки Божои и на ново звязати ту звязь святу, що тебе зъ Богомъ має вязати, такъ якъ дитину зъ вѣтцемъ.

Днесъ, Брата мій милый, хочу самъ тебе запровадити до сповѣди святои и поучити тебе, якъ маєшъ сповѣдати ся, щобы твоя сповѣдь була добра и щобы отець духовный въ сповѣди не мали великого клопоту зъ тобою.

Знай се добре и въ цѣломъ житю памятай, що ты самъ своимъ розумомъ та своимъ сердемъ мусишь ще передъ сповѣдію добре приготовити ся, бо инакше — якъ приступишъ неприготовленый, то священникъ въ сповѣди буде мусївъ довго зъ тобою мучитись и мимо того, може бути сповѣдь твоя недобра.

Щобы тобѣ въ сповѣди дати розрѣшеня — мусить отець духовный бути певный, що твоя сповѣдь добра, мусить добре знати — чи давній твої сповѣди були добрій. Передъ розрѣшенемъ мусить Отець духовный знати, кождый зъ осбна грѣхъ, и рахунокъ кождого грѣха. Такъ само мусишь бути певный, що маєшъ добрый жаль за грѣхи.

Якъ самъ христіянинъ того всего не скаже, то мусить отець духовный дуже довго мучити ся та всѣлякій пытаня завдавати, за весь законъ Божій, заки вытягне зъ христіянина то всьо, що конечно потрѣбне до сповѣди и безъ чого не могутъ отець духовный дати розрѣшеня.

Щобы добре высловѣдати ся, а отцю духовному не зробити за тяжкою роботу, мусить христіянинъ передъ сповѣдею добре приготовити ся.

До того приготованя належать ажъ три рѣчи.
Мусить вырахувати собѣ свои грѣхи, мусить за
грѣхи жалувати и постановити поправу.

Якъ рахувати грѣхи.

Вырахувати ся єзъ своихъ грѣховъ часомъ
и тяжка рѣчъ, бо не легко христіянинови памя-
тати, що було рокъ тому назадъ вдь послѣдної
сповѣди. Але чи тяжка рѣчъ чи легка, все коне-
чно потрѣбна, бо безъ рахунку нема нѣякої спо-
вѣди.

Щобы добре здъ своимъ серцемъ вырахувати
ся, потреба христіянинови найлѣпше перейти со-
бѣ весь законъ Божій.

Якъ христіянинъ письменный, то рѣчъ дуже
легка, бо може собѣ єзъ книжки законъ Божій
перечитати; а ще лѣпше перечитати собѣ якусь
книжку, въ котрой розбирає законъ Божій и роз-
казує всѣлякіи грѣхи, якіи суть помѣжъ людьми.

Якъ христіянинъ неписьменный, то ся робо-
та труднѣйша, але неписьменному еще больше
потрѣбна якъ тому що письмо знає, бо непись-
менному труднѣйша рѣчъ всю въ головѣ памята-
ти и нѣчого не забути.

Неписьменнимъ я давъ бы таку раду: Коли
мають до сповѣди йти, най попросять когось що
знає на книжцѣ читати, щобы имъ перечитавъ
якусь побожну книжочку, въ котрой є писане
о сповѣди.

Чи то свої чи чужій радо зробить христія-
нинови таку прислугу, и буде кождый тѣшити
ся, що его наука комусь придає ся.

Такимъ способомъ моглибы неписьменній научити ся много красныхъ та добрыхъ рѣчей. А якъ вже не хоче взяти ся того способу, то мусить, але то вже конечно, въ гадцѣ переходити собѣ цѣле свое жите вѣдъ послѣднои доброи сповѣди.

Перше пытанє, котре кождый мусить собѣ задати, таке, яке я Вамъ теперь задаю: Чи всѣ сповѣди твого житя були завше добрї? Чи не було въ твоемъ житю такои сповѣди, въ котрой я бувъ зъ встыду або страху затаивъ передъ о. духовнымъ якій грѣхъ?

Пригадай собѣ всѣ сповѣди своего житя, шукай, чи такои святокрадскои не знайдешъ; якъ собѣ таку пригадаешьъ, котрои ты єще не поправивъ, то знай, що маєшь єї сего року поправити. Якъ маєшь поправити?

Мусишь высповѣдати ся зб всѣхъ грѣховъ, которыхъ ты вже сповѣдавъ ся въ той сповѣди и зъ тыхъ затаеныхъ; а до того маєшь додати, що ты фалшиво сповѣдавъ ся и святокрадско причащавъ ся.

То такъ одну недобру сповѣдь маєшь поправити. А якъ ихъ було много (богато), то за кожду таке same маєшь сказать.

Якъ ты, м旤й Брате, о той недоброй сповѣди своей въ другої слѣдуючої цѣлкомъ забувъ и по щирости вже выскажавъ, що тогды памятавъ, то була добра сповѣдь и всѣ грѣхи вѣдпостила, на вѣтъ и таки щось ихъ не спамятавъ. Але першу сповѣдь недобру все маєшь єще поправити.

Якъ по сповѣди той недоброй наступило много такихъ сповѣдей, въ которыхъ ты все забывавъ тогут давну недобру сповѣдь, то теперь ма-

ешь лишенъ одну поправити тоту першу недобру. Якъ по той сповѣди недоброй, ты зновъ другій и третій разъ зле сповѣдавъ ся, а совѣсть тебе грызла и ты памятавъ ту першу недобру сповѣдь, и знаяшъ что то треба поправити, мусишь теперь всѣ тѣ сповѣди недоброй направити. Мусишь напередъ мати рахунокъ колко тыхъ сповѣдей недобрыхъ було. Якъ не знаешь вырахувати, то принайменше такъ скажи: „что ось примѣромъ маешь 30 чи 40 лѣтъ а та недобра сповѣдь, которую маешь поправити, була якъ ты мавъ примѣромъ 20 лѣтъ“. А якъ частѣше то скажи такъ якъ есть.

Зъ такои твоєи бесѣды, вже самъ отець духовный собѣ вырахують, колко ты маешь грѣховъ зъ самыхъ недобрыхъ сповѣдей. Такій рахунокъ о. духовному и выстарчить, хоть не ты а самъ о. духовный рахунокъ зробили. Але безъ такого рахунку, то о. духовный нѣякимъ способомъ не може вѣдпустити тобѣ грѣхъ. А дальшੇ скажи, якій то бувъ грѣхъ, котрого ты встыдавъ ся; въ конци маешь еще повторити и всѣ тѣ грѣхи, котрихъ ты вже сповѣдавъ ся и не кажи, что ты вже ихъ сповѣдавъ ся, бо така сповѣдь нѣчого не варта передъ Господомъ Богомъ.

Я ти самъ днесъ поможу вырахувати ся зъ всѣхъ твоихъ грѣховъ.

Розбери собѣ въ гадцѣ твоє жите, Якъ ты мавъ фалшивій сповѣди и маешь зъ цѣлого житя сповѣдати ся, то собѣ пригадай насампередъ твої лѣта дитиннї, то одна частка твого житя. А потому лѣта твої паробоцкї або дѣвочкї, то друга часть; а потому тѣ роки, щось при войску бувъ

або де на службѣ, або при роботѣ, чи якъ тамъ. А дальше ту частку твого житя, що вѣдь твого подружя переминула. А и ту частъ можешъ со-бѣ на меншій части подѣлити, примѣромъ, якъ ты живъ зъ першою жѣнкою а потомъ повдовѣвъ та взялъ другу — и такъ цѣле жите собѣ розбери.

А якъ маєшъ сповѣдати ся лишенъ зъ одного року вѣдь послѣдної сповѣди, бо тамтѣ всѣ сповѣди були добрї, то инакше собѣ свое жите рахуй. Шукай грѣховъ, щось ихъ зробивъ въ хатѣ, а друге въ корчмѣ, а іншій зновъ на селѣ а за іншими та піди гадкою ажъ до мѣста на ярмарокъ, и такъ здѣвсѣхъ сторонъ позберай собѣ свои грѣхи до купы и добре въ мысли три-май, щобы ся тобѣ пе розлѣзли передъ сповѣдею и щобы въ сповѣди святой, ты знавъ за кождый грѣхъ першій говорити. Такъ то Отець духовный не будуть мати клопоту зъ тобою, а тобѣ самому така сповѣдь сподобає ся а лекше та веселійше зробить ся тобѣ на серци. А щобы собѣ всѣ грѣхи вышукати та вырахувати, розбери со-бѣ и законъ Божій — а въ кождой заповѣди шу-кай, чимъ ты Господа Бога образивъ. И такъ маєшъ рахунокъ совѣсти.

Жаль за грѣхи.

Якъ ты вже вырахувавъ собѣ всѣ грѣхи, такъ теперъ рахуй собѣ и кару вѣчну, що за грѣхи твої тобѣ належить ся; колько тои кары буде?

Знаєшъ, що за одень грѣхъ, котрого Ангелы лиши въ мысли допустили ся, Богъ покаравъ ихъ

вѣчнымъ огнемъ въ пеклѣ. За оденъ грѣхъ тяж-
кій неспокутованый належить ся по справедли-
вости Божой бути замкненымъ въ томъ стра-
шномъ криміналѣ пекольномъ, де вѣдь вѣковъ
діяволы проклятій мучать ся, въ страшномъ огни.
Така кара належить ся за оденъ грѣхъ и въ
страшномъ огни пекольномъ неоденъ есть грѣ-
шникъ засудженый на вѣки за оденъ лишь грѣхъ.
Рахуй же собѣ теперь, яка кара тобѣ належить
ся. А якъ собѣ ту кару представишъ, то ста-
нешь нею и журити ся; а совѣсть твоя буде те-
бе грызти, що ты для пустого дурного грѣха
таку кару Божу на себе взявъ.

Може хто зъ Васъ, мои милій Брата, видѣвъ
колись на свои очи або и чувъ вѣдь иныхъ, яко
то страшне та сумне жите тыхъ бѣдныхъ людей,
що въ криміналѣ на кару ажъ до смерти засу-
джений. Тяжкій чорный смутокъ грызе та да-
вить ихъ. Нема вже для нихъ на сѣмъ свѣтѣ ра-
дости, нема нѣякои потѣхи, хиба та одна, що
Найяснейшій Панъ змилосердить ся, кару вѣдпуш-
стить и волю верне. Та бѣдній люди зъ журами
та грызоты ажъ блѣдні. И страва имъ не смакує
и сонечко имъ не миле та и въ ночи сонъ несупо-
кодійный. А якъ до того хто зъ нихъ боить ся,
що може и на смерть засудять его, то та жур-
ба и грызота такъ серце дусить, гнобить та гры-
зе, и христіянинови выдає ся, що мовь огнемъ
въ серединѣ пече.

Такъ и Васъ, мои милій Брата, буде совѣсть
грызти та въ серци огонь печи, якъ добре поро-
зумїєте, яка лютя кара чекає Васъ, якъ не спо-
кутуете ся своихъ грѣховъ.

Ой страшна сумна доля чоловѣка, що Бога тяжко образивъ, гнѣвъ Єго страшный на себѣ стягнувъ та заслуживъ собѣ на кару вѣчну въ пеклѣ.

Хтобы надъ нимъ не плакавъ горячими слезами?

Ласку, дары Божіе обернувъ собѣ на страшче нещастсѧ. Мѣсто рая вселившъ ся въ адъ чрезъ неповздержность; заробивъ собѣ на смерть чрезъ одну хвилю пустои приємности и ставъ ся чужимъ славы Божої и вѣчного житя.

Коли Богъ прииде въ тьмахъ и тисячахъ ангельскихъ ликовъ, грѣшниковъ мучити а спасти праведныхъ, хто стерпить страхъ Єго, хто явить ся передъ лицемъ Єго?

Коли судія сяде на престолъ своїмъ и Ангелы предстоять и трубы загомонять и поломя буде горѣти, що зробить бѣдна душа грѣшника ведена на судъ?

Всѣ грѣхи чоловѣка стануть передъ нимъ и будуть єго оскаржувати, и якъ же вѣдповѣсть чоловѣкъ безсмертному Цареви? Зъ якоюже смѣлостею спогляне на Судію — блудный? Тамъ нѣчого не поможе, коли Богъ самъ судію, анѣ маєтокъ, анѣ приязни, анѣ слава, анѣ богацтва! Одно тамъ значить — добрий дѣла!

Коли прииде Богъ на землю зъ славою и коли все сотворене зъ страху буде дрожати передъ лицемъ Бога, а огненна рѣка потече передъ судищемъ и книги совѣсти разтворять ся и тайний дѣла вѣдкуютъ ся, хто вѣбавити грѣшника вѣдь неугасаючого огню?

Страшне то судище и праведный сей судъ!
а жите грѣшника лютѣ та нужденіе!

Думаючи о стрѣтеню страшного прихода Божаго на судъ, не може грѣшникъ не бояти ся гнѣву Божаго и страшной кары, яка его чекає.

Тожъ и Вы, мой милій Брата, — коли Вы знайшли въ душахъ грѣхъ, и порозумѣли и кару, що Вамъ належить ся, бойте ся той кары, жалуйте цѣлымъ сердемъ и оплакуйте свои грѣхи, щобы Вамъ Богъ за слезы вашего покаяння вѣдпустивъ грѣхи и вернувъ Вамъ свою ласку.

Жалуйте и оплакуйте свои грѣхи для того, бо Вы ними найльшаго Отца своего Бога обрали; Того Бога который Васъ зъ любви сотворивъ и зъ любви отrimує при житю. Образилисьте Бога, который для вашего спасеня зъ неба приславъ Сына своего Единороднаго; образилисьте того Сына Божаго, который Васъ такъ полюбивъ, що и Кровъ Свою за Васъ пролявъ.

Черезъ грѣхи свои Вы стратили, змарнували, здолтали ласку, котру Вѣнъ жitemъ своимъ для Васъ купивъ; булисьте для Него невдячными, зломъ вѣдплатилисьте ся за безконечнѣй добродѣйства.

Наймилѣшаго Отца — жерело всякаго добра опустилисьте, щобы служити своему ворогови найлютѣшому — опустилисьте приятеля и брата — а вѣддалисьте ся въ руки того, который Вамъ лишенъ нещастя и зла бажає.

Якъ же Вамъ не плакати, якъ же не жалувати цѣлымъ сердемъ за грѣхи, не лишь зъ страху передъ карою, на котру Вы заслужили, але и зъ любви для того Бога, который заслу-

тус на всяку любовь, бо самъ першій Васъ по-любивъ и самъ въ собѣ безконечно добрый.

Постановлене поправы.

Хто зъ Васъ добре порозумѣвъ то, что я написавъ, тому вже и ясныиъ, якъ христіянинъ має передъ грѣхомъ утѣкати — колько раздѣлъ грѣхъ до него наблизить ся. Постановлене поправы есть власне въ тѣмъ, щобы передъ грѣхомъ утѣкати, грѣха стеречи ся. Хто грѣха стереже ся, той не грѣшить, а хто переставъ грѣшити, той поправивъ ся.

Хто познавъ добрѣ, что есть грѣхъ, не може не угѣкати передъ нимъ. Такъ якъ утѣкає передъ укушенемъ встеклого пса, або передъ хоробою, смертю або якимъ нещастемъ. Грѣхъ грешимъ зломъ, якъ то все разомъ. До кождои сповѣди христіянинъ мусить приносити сердце вѣрнене вѣдь грѣха. Має въ сповѣди хотѣти щиро поправити ся зѣ всѣхъ своихъ грѣховъ.

Сповѣдь безъ такого постановленя поправы цѣлкомъ нездала. Споеѣдь приносить только хбсна христіянину колько вонъ має волѣ поправити ся. Тому, Брата мои милї, ще передъ сповѣдею мусите въ своихъ головахъ роздумати, яке має бути то жите, що его по сповѣди маєте зачати. Мусите сами собѣ въ серци сказать, що вже до тыхъ грѣховъ, которыми Вы Бога обращали нѣколи не повернете, а цѣлкомъ зѣ нихъ поправите ся.

Словѣдь.

Коли христіянинъ вже приготованый, може приступити до сеи святои Тайны Христовои, въ котрой священикъ на мѣсци Бога вѣрнымъ сповѣдающимъ ся грѣхи вѣдпускає. Въ той Тайнѣ святой христіянинъ приносить жаль, постановлене поправы и оскаржає ся зо всѣхъ грѣховъ, зъ которыхъ въ серцю вырахувавъ ся а въ замѣну вѣдъ Господа Бога дѣстаетъ вѣдпущене всѣхъ поновныхъ грѣховъ и нову ласку Божу.

Тымъ способомъ мѣжъ чоловѣкомъ а Богомъ наново завязує ся сей контрактъ святый, въ котрому Богъ чоловѣка за дитину, а чоловѣкъ Бога за Отца принимає.

Треба христіянинови дуже добре уважати, щобы до сповѣди все принести, чого потреба до сеи святои Тайны Покаянія.

Бо якъ чогось не принесе, що потрѣбне було, то не буде нѣякої Тайни и не буде вѣдпущеня грѣховъ.

Якъ до Крещенія святого потреба води, а до Миропомазання потреба святого мира, такъ до сповѣди потрѣбне токо, що христіянинъ приносить: жаль, постановлене, оскаржене.

Якъ безъ води жаденъ священикъ, анѣ епископъ, не може зробити Тайни Крещеня, бо вода єсть конечною матерією Крещеня: такъ само нѣякий священикъ на свѣтѣ не може грѣховъ вѣдпустити безъ тои матерії Покаянія, которую христіянинъ самъ приносить до сповѣди.

Видите рѣжницю, яка есть мѣжъ Крещенемъ а Тайною Покаянія. Въ Крещеню самій отецъ духовный знайдуть собѣ воду потрѣбну до окре-

щеня дитини а вже не потреба анѣ кумамъ, анѣ родичамъ за ту воду журити ся. Але въ св. Тайнѣ Покаянія самъ вже христіянинъ, що хоче збути ся грѣха, має журити ся о ту воду, котрою має очистити свою душу.

Якъ сеи воды не принесе самъ, то жадень священикъ не потрафить обмыти его душѣ. Якажь се вода потрѣбна до Тайни покаянія? Тую водою е: жаль за грѣхи, постановлене поправы и щире оскаржене ся передъ сповѣдникомъ.

Тожь дуже уважайте, мои милій Братья, щоби нѣколи до сповѣди не приступати безъ тыхъ трехъ рѣчей, безъ тои святої води, котру въ въ серцю маєте при сповѣди мати и въ души до сповѣди приносити. О жалю та постановленю поправы вже знаете, тожь о сповѣди теперь запамятайте собѣ сесе велике слово, котре вамъ теперъ скажу:

Такъ якъ ты грѣшивъ, мой Брате милый, такъ и сповѣдай ся. Вѣдкрый передъ отцемъ духовнимъ цѣле свое серце.

Най въ серди твоїмъ не буде анѣ одного такого грѣха, котрого бы ты встыдавъ ся вѣдкыти вѣтцю духовному.

Вправдѣ якъ що въ сповѣди залишишь малого або дрѣбною, а всѣ великий грѣхи скажешъ, то, черезъ таке залишене, або забуте, сповѣдь твоя ще не буде злou и грѣхъ вѣдпустить. Але якъ бы ты, що не дай Боже, мой Брате, здѣ встыду або зъ страху залишивъ якій тяжкій великій грѣхъ сказать, то знай добре, що черезъ таку несправедливу та нещиру сповѣдь саму найсвятѣйшу ласку І. Христа обернешь собѣ на

власне засуджене. Така сповѣдь святокрадска є найгіршимъ и найстрашнѣйшимъ грѣхомъ, якого можешь допустити ся.

Черезъ таку сповѣдь обертає собѣ христіянинъ святий лѣкъ, купленый смертю Христовою, на свою вѣчну погибель.

Лѣпше бы було цѣлкомъ не сповѣдати ся, якъ такимъ тяжкимъ грѣхомъ святокрадскимъ Бога образити.

Розрѣшене священика.

То всьо, що самъ христіянинъ має до сповѣди принести, то само не выстарчить и грѣха не вѣдпустить.

Такъ въ Крещеню сама вода не выстарчить, а треба, щоби о. духовный нею зливавъ голову дитини и тѣ святій слова казавъ: „Крещаєтсѧ ракъ Божій ко ймамъ Отця и Сына и святаго Духа“: такъ само и то, що вѣрный до сповѣди приносить не выстарчить, якъ до того не приступить, якъ бы яка свята печатка, розрѣшене священика. Въ Крещеню святыми словами священикъ зъ воды робить святу Тайну Крещенія; въ сповѣди святой, святыми словами розрѣшеня, зъ покаянія, котре грѣшникъ до сповѣди принесъ, робить священикъ св. Тайну Покаянія, котрою грѣхи, змыває. Тѣ слова, котрими священикъ робить Тайну Покаянія суть такі: Господь и Божја нашъ Іисусъ Христосъ благодатю и щедротами своєї чловѣкколюбії да проститъ ти всѣ согрѣшениї твої: и ѿзъ недостойній іерей властью егѡ мнѣ данию прощаю и разрѣшаю таю ѿ всіхъ союза, клатвенаго,

(аще и сповѣдаючи есть прескитеръ, огдежданный) и за-
прещеніемъ, елико могъ и ты тревешъ: Къ сему же азъ
тебѣ разрешилъ ѿ всѣхъ грѣхъ твойхъ, ко има Отца
и Сына и святаго Духа и Амина. Иди въ миръ
и ктому не согрешай. По нашему: Господь и Богъ
нашъ И. Христосъ благодатию и щедротами своего
человѣколюбія най простить всѣ грѣхи твои: и
я недостойный священикъ властію Его менѣ удѣ-
леною, прощаю и разрешиша тя вѣдь всякого сою-
за клятвы (а якъ сповѣдаючи есть священикомъ,
то додає ся: задержаня) и запрещенія, сколько мо-
гу и ты потребуешь; до того же я тебе разре-
шиша вѣдь всѣхъ грѣховъ твоихъ во имя Огца и
Сына и святого Духа и Амина. Иди въ спо-
кою и болѣше не грѣши.

Якъ бы священикъ щось зъ тыхъ словъ
опустивъ, сповѣди не буде, хотьбы якъ плакавъ
грѣшникъ.

Бо тими словами священикъ грѣшникови въ
имени Господа Бога грѣхи вѣдпускає. Ту власть
самъ Гисусъ Христосъ давъ своимъ апостоламъ,
а черезъ нихъ священникамъ, коли имъ сказавъ:
Имже ѿпустите грѣхъ, ѿгнѣстаетъ имъ; и имже дер-
жите, держатся: Иоаннъ 20, 23.

Еже аще скажеши на земли, вѣдетъ связано на
небесахъ; и еже аще разрешиши на земли, вѣдетъ раз-
решено на небесахъ. Матѳ.16, 19. По нашему: Ко-
тыримъ вѣдпустите грѣхи, вѣдпустятъ ся имъ, а
котрымъ затримаєте грѣхи, тымъ затримають ся.

То, что звязашь на земли, буде звязано и
на небѣ; а то, что разрешиши, розвяжешь на зе-
ми, буде разгрѣшенымъ, розвязанымъ на небѣ.

Тои власти уживає священикъ въ сповѣди: розвязує вѣдь грѣховъ, котрый якъ бы ланцухи душу вязали — а вяже покутою, котру грѣшники ви накладає.

Покута.

Коли такъ христіянинъ до сповѣди принѣсь то, що мавъ принести, а въ сповѣди вѣдь Господа Бога дѣставъ вѣдпущене грѣховъ, то вже ставъ на ново дитиною Божою и ласку Божу набувт. Лишає ся єще ему лишь вѣдправити покуту, котру отець духовный въ сповѣди завдали.

Та покута може бути всѣляка, часомъ велика, часомъ мала.

За малій грѣхи накладають отцѣ духовний малу покуту, а за тяжкій грѣхи накладають и тяжку покуту. Але щобы и якъ велика була покута, все она дуже мала въ порівнянію зъ тою карою, на котру собѣ христіянинъ черезъ тяжкій грѣхи заслуживъ.

Дуже щаслива замѣна въ той рѣчи; христіянинъ збуває ся кары вѣчної, а зъ доброю волѣ бере на себе ту покуту, котру отець духовный завдали. Вѣчну кару пекла замѣнює собѣ черезъ сповѣдь на коротку и легку покуту.

Хто се добре розумѣє, той дуже радо то покаянє на себе бере и вже стереже ся, щобъ его не занедбати.

Опустити зъ недбалства покуту, котру отець духовный за грѣхи тяжкій завдавъ, есть тяжкимъ грѣхомъ. Сей грѣхъ тяжкій не робить сповѣди

неважною, але вѣдирає ласку, котру дала сповѣдь.

Що по сповѣди робити?

Вѣдъ покуты ще важнѣйшою є рѣчею по сповѣди поправити ся.

Коли о. духовный вѣ сповѣди пытають христіянина, чи хоче зъ своихъ грѣховъ поправити ся, вѣдповѣдає христіянинъ: „Хочу“. Слово, коротке и выдає ся малымъ, але оно страхъ велике и такъ важне передъ Святыми та Ангелами та самимъ Престоломъ Божимъ, що більшого слова христіянинъ вѣ житю не годенъ сказати.

Того слова слухаютъ всѣ Ангели и всѣ Святій вѣ небѣ и кладуть его передъ престоломъ Божимъ, щобы грѣшникovi ласку Божу вypросити.

То слово переходить понадъ всѣ хмари, переходить черезъ цѣле небо и дѣстаетъ ся ажъ тамъ високо, де Господь Богъ на престолѣ своїмъ вѣдѣрає вѣдъ Ангеловъ и Святыхъ своихъ вѣчну славу.

Тожъ памятайте, Брата мои мили, що се слово „Поправлю ся“, котре передъ сповѣдею вѣ серцю своїмъ — а вѣ сповѣди передъ о. духовнимъ Вы сказали, маєте вѣ житю и виконати.

Маєте по сповѣди такъ змѣнити свое жите, щобы вже до грѣховъ не вернути.

Вы, що ся приступали до сповѣди піяками, маєте тверезыми людьми вѣдъ сповѣди домовъ вернути; хотъ хто зъ Васъ вѣдъ горѣвки и не присягтъ, якъ лиши хоче бути христіяниномъ, мусить бути чоловѣкомъ тверезымъ.

Вы, котрѣ сповѣдали ся грѣхомъ нечистыхъ, маєте зъ тыхъ грѣхомъ поправити ся, стати честными та побожными.

Вы, що допустили ся кривды людской, маєте кривду звернути, и стеречи ся єи въ будущности.

Вы, що передъ сповѣдею кляли, проклинали, маєте теперь старати ся того поганого звычаю стеречи ся.

Вы, що прийшли до сповѣди зъ злостію и ненавистію въ серци, маєте теперь примирити ся и розпращати ся зъ людьми, на котрихъ Вы гнѣвъ мали.

Щобы Васть утвердити въ томъ новомъ життю, котре за ласкою Божою зачинасте по сповѣди святой, оповѣмъ Вамъ примѣръ о блудномъ сынѣ, котрий Іисусъ Христосъ въ Євангелію святомъ оповѣдає.

Примѣръ блудного сына.

Въ одного господаря було двохъ сыновъ. Старшій бувъ добрий и працьовитий; молодшій бувъ пустымъ. Тому молодшому захотѣло ся хату вдїцьску покинутi, а въ чужомъ kraюща-стя шукати.

Иде вонъ до свого вдїця и каже: Огче, дай-те менѣ то, що зъ вашого майна менѣ належить ся; я пойду въ свѣтъ. Зробивъ отець, якъ сынъ хотївъ, хотяй прикро ему було, що его сынъ покине.

Пойшовъ пустый хлопець въ свѣтъ, вдавъ ся въ недобре товариство, зачавъ зъ приятелями

пiti, пустувати, грati, и въ короткомъ часѣ стративъ весь мастоkъ, що ему отецъ давъ. Якъ вже грошей не стало, не стало и приятелѣвъ. Треба було молодцеви въ службу пойти. Знайшовъ службу въ страхъ лютого пана. Не дававъ ему ѿсти таказавъ пасти безроги.

Коли такъ бѣдака зъ голоду гинувъ, та безрогамъ заздростивъ ихъ стравы, прийшла ему до серця така гадка. Въ хатѣ у моего тата послѣдний наймитъ мае ѿсти, а я ту зъ голоду гину. Покину ту лукаву службу, верну до моего вѣтца, впаду передъ нимъ на колѣна и такъ скажу: Отче, я согрѣшивъ передъ небомъ и противъ тебе! Я вже не достоинъ бути твоимъ сыномъ! Возьми мене за наемника. Якъ собѣ погадавъ, такъ и зробивъ. Зъ далекои чужои краины вертаe до дому своего вѣтца.

Отецъ, который вѣдь хвилѣ, якъ его сынъ покинувъ, все его лишь жалувавъ и выглядывавъ, чи не верне здалека познавъ въ подертыx лахманахъ жебрака своего сына. Выбѣгаe напротивъ него, оббѣмаe, стискаe, цѣлуe. Сынъ, такъ якъ соbѣ сказавъ, такъ и робить. Падаe на колѣна, цѣлуe ноги вѣтца и каже: „Я согрѣшивъ! мене недостойного прийми хоть за роботника въ свой хатѣ. Еще не скончивъ, а отецъ вже зъ землѣ подносить и тулить его до своего серця. Обертаe ся до слугъ своихъ и каже: „Скоро принесѣть якъ найкрасшу свѣтлу одежду, и перстень золотый и новї чоботы и приготуйте намъ великий пиръ; тѣште ся зд мною и радуйте ся: бо той мой сынъ, що згинувъ бувъ — вѣднайшовъ

ся; вонъ бувъ якъ бы вмеръ, а теперь вертає менѣ до житя.

О, колко то зъ Васъ, мои милій Братя, зробили такъ якъ той блудный сынъ, коли черезъ грѣхъ вонъ Бога відступили и змарнували всѣ добра душъ, якими ихъ Богъ надѣливъ. Черезъ грѣхъ стратили ласку Божу и нагороду добрыхъ дѣлъ и право до царства небесного. Віддали ся въ службу лютого пана грѣха та діявола проклятого.

Най же теперь тѣ грѣшники будуть до того блудного сына и въ покаянію подобній — най въ серцю розмѣркують собѣ, якъ то гдѣко якъ страшно вонъ Бога відступити и на неласку Єго заслужити; а якъ то порозумѣють, то най въ серцю скажуть собѣ такъ, якъ той блудный сынъ, Я верну до Бога, моего Отця небесного. Якъ собѣ грѣшникъ то слово въ серци скаже, то вже и Господь Богъ, якъ той отець милосердnyй, що виглядавъ свого сына, выходить напротивъ него ласкою своею.

То ласка Божа, котра въ серцю Васъ до покаяння кличе, то ласка Божа, котра зъ тымъ словомъ Божимъ, котре Вамъ въ томъ листѣ посылаю, въ серци дає жаль и гадку добре высловѣдати ся и живите свое поправити.

Тогда, коли Вы еще въ болотѣ та гною своихъ грѣховъ лежали, Богъ ласкою своею самъ першій до Васъ прийшовъ, щобы Васъ зъ того болота витягнути та до християнського житя привернути.

А коли Вы за тою ласкою пойшли и такъ якъ блудный сынъ припали до ногъ Вашого Отця небесного та признали ся до своихъ грѣховъ,

Богъ душу вашу ласкою своею обѣимає, а до сердця мовъ дитину туilitъ.

Чимъ щирѣйше и зъ бѣльшимъ жалемъ хто сповѣдавъ ся, того и бѣльше Богъ пѣднѣсь та до Себѣ пригорнувъ.

Такъ якъ отецъ милосердныи звернувъ ся до своихъ слугъ та казавъ имъ тѣшити ся: такъ Господь Богъ въ небѣ радуе ся наверненыи грѣшникомъ, та радостю свою зъ Ангелами та Святыми дѣлить ся.

Якъ той отецъ сына своего убирає въ нову одежду и перстень золотый дає: такъ и Богъ душу грѣшника одѣває въ ласку свою святу а золотый перстень любви Божои вкладає ему на палецъ.

Ласка Божа, то такъ якъ та бѣла, свѣтла одежа. Ласка Божа украшує душу и робить, що она стає передъ Богомъ та цѣлымъ небомъ мила и красна.

Любовь Божа, то такъ якъ золотий перстень. Любовь вяже душу людску зъ Господомъ Богомъ, такъ якъ въ святомъ супружествѣ любовь має вязати чоловѣка зъ жѣнкою.

Якъ черезъ грѣхъ була збрвана звязь любви мѣжъ Богомъ и людьми, то не мавъ чоловѣкъ того золотого перстеня. А якъ черезъ сповѣдь до Господа Бога вернувъ, то и ему Богъ сей золотый перстень любви вертає.

Хто зъ Васъ въ своихъ грѣхахъ бувъ подѣбный до блудного сына, той най буде и въ покаянно до него подѣбнимъ. А Богъ прийме его такъ, якъ той отецъ милосердныи блудного сына принялъ.

Такъ само якъ той блудный разъ принятый
зъ такою любовию до хаты вѣтцѣвской вже своеи
хаты не опускає и въ чужу службу вже не
йде, такъ само и Вы, що покаянemъ до Бога
вернули, до своихъ грѣховъ не вертайте!

Уважайте, якъ той блудный сынъ, коли
отець такъ ласково его принялъ, стерѣгъ ся, що-
бы вже нѣколи отца своего не образити и нѣко-
ли не покинути его? Якъ мѣркуєте, якъ бы до
него бувъ прийшовъ, той самъ недобрый панъ,
що ему безроги казавъ пасти, и запрошувавъ на-
задъ до давної служби, чи бы пойшовъ за нимъ?
Якъ бы ему обѣцювавъ дати ти самій приемности,
котрихъ вже зазнавъ въ его службѣ, що вѣдпо-
вѣвъ бы ему той сынъ? Правда, що вже бы его
и слухати не хотѣвъ.

А якъ бы до того казавъ ему и ту свѣтлу
одежу, котру вѣдъ отца доставть, кинути въ гнѣй,
и той перстень продати або заставити, а взяти
на себе на ново ти старий лахманы подертїй, що-
бы на ново безроги пасти, чи не розгнѣвавъ бы
ся той сынъ на такій розказъ того лютого пана,
що нѣбы удає приятеля, а єсть найгбршимъ
ворогомъ?

Такъ само и Вы робѣть, коли по сповѣди
святой прииде до Васъ покуса ^а тягнути буде
въ той самъ грѣхъ, котрого Вы що ино вы-
сповѣдали ся! Бо певно покуса верне.

До того, що въ сповѣди збувъ ся піянства,
верне той злый духъ, що то до піянства людей
тягне, а буде всѣми способами надити та намо-
вляти и просити, щоби въ ту саму недолю піян-
ства вернувъ, въ котрой давно лежавъ.

И такъ, до кождого верне той самъ грѣхъ, котрый грѣшника въ неволѣ тримавъ, якъ недобрый панъ бѣдного слугу, и буде тягнути та запрошувати до того самого житя поганого и грѣшного, въ котрому христіянинъ якъ бы въ якомъ гною та болотѣ лежавъ.

Така покуса до грѣха, Богъ знає, що обѣцювати буде, кобы его лишь потягнути до того нещастя.

Буде выдавати ся ему, що въ томъ піаньствѣ, нечистотѣ, крадежи справдѣ его щастя. Чоловѣкъ готовъ забути на кару Божу, котра зъ тымъ грѣхомъ звязана.

Ta покуса такъ само, якъ той лютый панъ блудному сынови казавъ одежду бѣлу въ болото кинути: такъ само и покуса до грѣха буде вѣдь христіянина домагати ся, щобы свѣтлу одежду ласки Божої кинувъ въ болото та ногами подоптавъ а золотий перстень любви Божої вѣдь себе вѣдкинувъ та продавъ.

Якъ прииде до Васъ, Братя мої мілій, покуса до грѣха, памятайте, що нѣякъ до грѣха вернути не можете, якъ лишь доптаючи ласку Божу, доптаючи хрестъ Іисуса Христа и вѣдкидаючи вѣдь себе любовь Г. Бога. Въ кождомъ грѣхѣ тяжкому то все мѣстить ся.

Коли чоловѣкъ робить грѣхъ тяжкій, выкидає зъ свого серця ласку Божу та зневажає знакъ Хреста святого и слѣды Крови Христової, котрой якъ бы печатка свята витиснена на души.

Най же Богъ Всешишній стереже Васъ, возлюбленій мої Братя, вѣдь того нещастя. Най мирно въ ласцѣ Божої веде Васъ въ житю хри-

стіяньскомъ, и най все зъ року въ рокъ дасъ Вамъ ту найбóльшу ласку, яку може лищенъ давати, щобы завше добре сповѣдавъ ся а по сповѣди до грѣховъ вже не вертавъ.

Якъ то по лютой зимѣ наступає гарна весна а тепле сонечко и теплый весняный дощикъ выдобуває зъ землѣ всякий рослинки та цвѣты, якъ по тяжкому подвигу великого святого посту наступає свѣтлый и радосный праздникъ святого Воскресенія: такъ най и въ вашихъ душахъ ласка Божа справить, щобы по лютомъ морозѣ грѣха наступила радосна весна нового житя правдиво христіянського — а по прикромъ и тяжкому покаянію святої сповѣди пасхальної, наступила радость воскресенія.

Тою радостію Христового Воскресенія тѣшити ся кождый праведный христіянинъ, що ширымъ сердемъ Богови служить, а въ безмѣрной радости небесной тѣшити ся буде кождый христіянинъ, що въ ласцѣ Божій по покутї за свои грѣхи зайде зъ сего свѣта.

Благодать Вамъ и миръ отъ Бога Отця нашего и Господа Іисуса Христа. Аминь.

Писано у Львовѣ въ третю суботу геликои чотыредесѧтницѣ дnia
16. лютого (3. марта) 1901.

† Андрей
Митрополитъ

Похибки друкарскій:

Стр. 7, вершъ 12 зъ горы по словѣ „тrimае ся“, додати: *зъ*
другою стороны.

Стр. 8, вершъ 9 зъ долины по словѣ „стереженя“, додати: *за-*
жона Божего.

Стр. 9, въ роздѣлѣ, замѣсть „що грѣхъ за любовь приносить“,
читай: *що грѣхъ за собою приносить.*

Стр. 15, вершъ 18 зъ горы по словѣ „вѣдпали“, додати: *вѣдѣ*
Бога.

Стр. 32, вершъ 12 зъ горы по словѣ „20 лѣтъ“, додати: *а вѣдѣ*
того часу я сповѣдавъ ся разъ въ рѣкѣ.

Накладомъ Выдавництва Чина св. Василія В. въ Жовквѣ.

7-Korzeniewicz

4.2.77

-502

50-

8159